

TERUGBLIK '40 - '45

MAANDBLAD VAN DE
DOCUMENTATIEGROEP '40 - '45

DECEMBER 2011

ISSN 0924 - 8803

49^e JAARGANG nr. 12 (511)

VAN DE REDACTIE

In oktober werden we weer eens opgeschrikt door artikelen in de kranten. Volgens de hoogleraar in de Franse taal- en letterkunde Maarten van Buuren heeft het verzet systematisch oorlogsmisdaden gepleegd. Althans, dat waren de koppen. In een boek 'ontmaskert' Van Buuren de de Westlandse KP in Maassluis onder leiding van Piet Doelman, de opvolger van de gearresteerde LKP'er Bertus Valstar. Direct na de bevrijding op 7 mei heeft Doelman met enkele anderen de NSB'er Lein Francke verhoord en daarbij is zo hard geslagen, dat die aan zijn verwondingen overleed. Het slachtoffer werd er van verdacht onder andere Doelman te hebben verraden. Doelman was een dag eerder vrijgelaten uit het Oranjehotel in Scheveningen.

Ik heb het boek nog niet gelezen, maar de toonzetting in de pers is me wel opgevalen. Er wordt gemakkelijk gegeneraliseerd. Omdat Doelman in de fout ging, wordt "het verzet" in een kwaad daglicht gesteld. Kennelijk leven nog zeer veel Nederlanders met stereotype denkbeelden over de oorlog, bijvoorbeeld dat "het verzet" onfeilbaar is geweest. Dat is niet realistisch. Bovendien: wat wordt eigenlijk bedoeld met "het verzet". Die term is allesomvattend.

Net zoals in de zaak-Guljé in juni, zie je hier een plotselinge verandering in de beoordeling van het gedrag van mensen. Guljé transformeerde in enkele uren van collaborateur in verzetsheld. Atie Ridder-Visser veranderde van verzetsheldin in een onwetende moordenaar.

Nu verandert Doelman in een oorlogsmisdadiger terwijl de NSB'er van verrader slachtoffer is geworden. Op zich is dat niet het probleem. Niemand zal willen beweren dat zo iets onmogelijk is of dat zo iets maar beter verborgen kan blijven. Het probleem is wel, dat ook in die nieuwe beoordeling de argumenten flinterdun zijn. Althans, voor zover wij dat kunnen weten.

De familie Frankce, net als de familie Guljé, ziet het resultaat van de onthulling als een rehabilitatie. Hoe begrijpelijk deze reactie ook is, het lijkt mij te kort door de bocht. Dat de woede zich direct na de bevrijding richtte op NSB'ers is logisch. De NSB was hoe dan ook een abjecte club, die tijdens de oorlog, en zeker in de laatste maanden, heel veel leed heeft veroorzaakt. Francke was dan wel geen feitelijke dader, maar dan toch een meeloper. Een schlemiel, die het slachtoffer werd van opgekropte angst en spanning en letterlijk de klappen heeft opgevangen voor anderen.

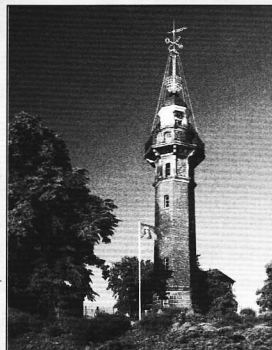
Het wachten is op de volgende onthulling.

NABESTELLEN VAN OUDE NUMMERS VAN HET MAANDBLAD à € 5,- incl. verzendkosten:

D.H. Docter, Nassaulaan 17, 3116 EP Schiedam. Tel.: 010-4733806.

Foto omslag:

De hedendaagse Laternia Morska Gdansk als museum, met nog duidelijk de sporen van reparaties rond de ramen. Bovenin de bal om chronometers gelijk te zetten. (Bron: Archive of the Lighthouse of Gdansk-Nowy Port)

INHOUD

Maritieme notities rond de eerste schoten van de oorlog	2
Nieuws	11
Mauthausenproject	13
Boekendienst	14
De problematiek van het Rijksduitse gezin Kunze	16
Interview met Jan Anderson	22
Signalement	24
Recensies	26
Verenigingsnieuws	28

COLOFON

Redactie:

Jan Versteeg
Alphons Siebelt (eindredactie)
Jan Visscher (redactiesecretaris)
Peter Schaaapman
Rudi Dolfin
Vincent Krabbendam
Jac. Baart

Redactieadres:

J.Visscher
Poortmolen 192
2906 RM Capelle aan den IJssel.
T 06 114 52 198 tussen 18.00 en 19.00 uur.
E redactie@documentatiegroep40-45.nl

Opmaak en druk:

PROSON Ermelo

Advertenties:

Andries Petersen
E publicrelations@documentatiegroep40-45.nl

De redactie heeft getracht alle rechten met betrekking tot de in dit nummer opgenomen afbeeldingen te achterhalen. Zij die menen rechten te kunnen doen gelden kunnen contact opnemen met de redactiesecretaris. Plaatsing van een artikel houdt geen automatische instemming in van de redactie

© Documentatiegroep '40-'45

Het januarinummer zal verschijnen op of omstreeks 13 januari 2012